

UNIVERSITATEA LIBERĂ INTERNAȚIONALĂ DIN MOLDOVA
FACULTATEA DREPT
CATEDRA “DREPT PUBLIC”

PROGRAMA ANALITICĂ LA DISCIPLINA
TEORIA GENERALĂ A DREPTULUI

AUTOR: Doctor habilitat în drept, prof. univ. **BALTAG DUMITRU** _____

NUMĂRUL TOTAL DE ORE: **180 ore**

NUMĂRUL ORELOR DE CONTACT: **90 ore**

ORE DE CURS: PRELEGERI **46 ore** SEMINARI: **44 ore**

CREDITE ECTS: **6**

SEMESTRUL: **I**

EVALUARE: **examen**

ANUL DE STUDII: **I BAC, I secția cu frecvență redusă**

PROGRAMA A FOST DISCUTATĂ ȘI APROBATĂ LA ȘEDINȚA CATEDREI
PROCES VERBAL NR. **1** din 3 septembrie **2012**

NOTA INTRODUCȚIVĂ

Locul și importanța disciplinei:

1. Sub raport didactic:

a) locul disciplinei în cadrul curriculumului universitar:

Disciplină de învățământ, care asigură formarea de ansamblu pentru profesiunea de jurist, precum și o pregătire teoretică fundamentală, or, reieșind din locul disciplinei în curriculumul universitar, *Teoria generală a dreptului* prezintă prin sine o formă teoretică înaintată de cunoaștere a dreptului, a înțelegerii esenței și sensului, a valorii și importanței acestuia în elaborarea principalelor categorii, noțiuni, concepte, principii și funcții pentru celelalte ramuri ale dreptului.

b) semnificația formativă:

Sarcina aprofundării pregătirii fundamentale a juriștilor presupune perfecționarea instruirii teoretice generale. La intensificarea pregătirii teoretice generale, formarea la studenți a unei concepții juridice dezvoltate, va contribui însușirea cu succes de către ei a noțiunilor generale ale Teoriei dreptului. Însușirea lor nu este un scop în sine, este un mijloc important de cunoaștere a realității juridice. Teoria generală a dreptului reprezintă unul din cursurile aprofundate, de bază, predate în cadrul Facultăților de drept. În conținutul său sunt subliniate acele generalizări științifice fundamentale având ca temei cercetările din domeniul științelor juridice de ramură: constituțional, civil, penal, administrativ etc. În mod evident concluziile și generalizările teoriei generale a dreptului, reprezintă linii directoare sub aspect teoretic precum și principalele instrumente de tehnică juridică (norma juridică, raport juridic, izvorul de drept, instituția juridică etc.) pentru științele juridice de ramură.

2. Sub raport metodologico-aplicativ:

La predarea disciplinei se ține cont de faptul că aceasta este destinată studenților anului I al Facultății Drept, secția zi și anului I secția cu frecvență redusă, care nu posedă competențe gnosiologice și praxiologice în domeniul teoriei generale a dreptului, istoriei universale a statului și dreptului, dreptului constituțional și se va pune accentul pe studierea aprofundată a aspectelor teoretico-metodologice ale dreptului. Se va încerca antrenarea cât mai activă a studenților atât în timpul seminarelor, cât și la orele de curs, combinarea aspectelor teoretice cu cele practico-aplicative, examinându-se situații reale din practica judiciară și modelându-se cazuri fictive.

Pe parcursul predării disciplinei se pune accentul pe acele noțiuni și instituții ale materiei, care să stimuleze interesul studenților și să-i determine spre o pregătire temeinică în vederea formării de buni specialiști în domeniul dreptului. La seminare se vor organiza dezbateri pe cele mai importante chestiuni ce țin de problemele actuale ce poartă un caracter teoretico-juridic, se vor modela situații de caz și se vor organiza testări, conform testelor grila, deoarece Teoria generală a dreptului este un domeniu al confruntărilor intelectuale argumentate.

OBIECTIVELE FORMATIV-DEZVOLTATIVE

La finele studierii disciplinei, studenții trebuie să obțină următoarele:

COMPETENȚE GNOSIOLOGICE:

- să cunoască direcțiile de cercetare, obiectul și problematica Teoriei generale a dreptului;
- să identifice metodele de cercetare a fenomenului juridic;
- să explice dimensiunea istorică și socială a dreptului;
- să deosebească particularitățile principalelor școli și curente juridice în determinare esenței, conținutului, scopului și valorilor dreptului;
- să cunoască și corect să utilizeze limbajul și terminologia juridică.

COMPETENȚE PRAXIOLOGICE:

- să fundamenteze din punct de vedere juridic necesitatea elaborării și realizării actelor normative din Republica Moldova;
- să distingă principalele izvoare materiale și formale, principiile și funcțiile dreptului;
- să fie capabili să polemizeze argumentat pe problemele teoretice ale dreptului;
- să fie capabili să aprecieze și să contureze valorile de bază ale dreptului;
- să utilizeze în activitatea practică metodologia cercetării științifice a dreptului.

COMPETENȚE DE CERCETARE:

- să efectueze o analiză juridică a specificului sistemului de drept al Republicii Moldova;
- să proiecteze mecanisme de exercitare a puterii statale bazate pe fundamente teoretico-juridice;
- să propună soluții teoretico-juridice în domeniul asigurării drepturilor și libertăților fundamentale;
- să poată efectua cercetări în domeniul teoriei, istoriei și filosofiei dreptului.

DISTRIBUIREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE TIPURI DE ACTIVITĂȚI (Secția zi):

Nr. d/o	Denumirea temei	Repartizarea orelor conform planului de studiu			
		Total	Prelegeri	Seminare	Lucrul Indiv.
1.	Probleme ale teoriei generale a dreptului și ale sistemului științelor juridice	8	2	2	4
2.	Cercetarea științifică a fenomenului juridic	8	2	2	4
3.	Dimensiunea istorică a dreptului	8	2	2	4
4.	Locul și rolul dreptului în societate	8	4	4	8
5.	Tipologia dreptului	8	2	2	4
6.	Dreptul și statul	8	2	2	4
7.	Principiile dreptului	8	2	2	4
8.	Funcțiile dreptului	8	2	2	4
9.	Dreptul în sistemul normativ social	8	2	2	4
10.	Norma juridică	8	4	4	8
11.	Constituirea normelor juridice în sistem (sistemul dreptului)	8	2	2	4

12.	Izvoarele dreptului	8	2	2	4
13.	Raportul juridic în teoria dreptului	8	2	2	8
14.	Teoria elaborării normelor juridice	8	4	4	4
15.	Teoria realizării dreptului	8	2	2	4
16.	Teoria interpretării normelor juridice	8	2	2	4
17.	Legalitatea, ordinea de drept și disciplina	8	2	2	4
18.	Teoria răspunderii juridice	8	4	2	6
19.	Conștiința și cultura juridică	8	2	2	4
TOTAL:		180	46	44	90

TOTAL ORE:

180

Total credite ECTS

6

Evaluare curentă: testări – 3

Evaluarea finală: examinare în scris

**CONȚINUTUL PROGRAMEI CONFORM GRILEI DE ORE
(sectia zi)**

a) ore de curs

Nr. d/o	Denumirea temei	Forma prezentării	Nr. de ore
1.	Probleme ale teoriei generale a dreptului și ale sistemului științelor juridice	Prelegere interactivă	2
2.	Cercetarea științifică a fenomenului juridic	Prelegere interactivă	2
3.	Dimensiunea istorică a dreptului	Prelegere interactivă	2
4.	Locul și rolul dreptului în societate	Prelegere interactivă	4
5.	Tipologia dreptului	Prelegere interactivă	2
6.	Dreptul și statul	Prelegere interactivă	2
7.	Principiile dreptului	Prelegere interactivă cu folosirea noilor tehnologii	2
8.	Funcțiile dreptului	Prelegere interactivă cu folosirea noilor tehnologii	2
9.	Dreptul în sistemul normativ social	Prelegere interactivă	2
10.	Norma juridică	Prelegere interactivă	4
11.	Constituirea normelor juridice în sistem (sistemul dreptului)	Prelegere interactivă	2
12.	Izvoarele dreptului	Prelegere interactivă	2
13.	Raportul juridic în teoria dreptului	Prelegere interactivă cu folosirea noilor tehnologii	2
14.	Teoria elaborării normelor juridice	Prelegere interactivă	4
15.	Teoria realizării dreptului	Prelegere interactivă	2
16.	Teoria interpretării normelor juridice	Prelegere interactivă	2
17.	Legalitatea, ordinea de drept și disciplina	Prelegere interactivă	2
18.	Teoria răspunderii juridice	Prelegere interactivă cu folosirea noilor tehnologii	4
19.	Conștiința și cultura juridică	Prelegere interactivă	2
TOTAL:			46

b) seminarii			
Nr. d/o	Denumirea temei	Forma prezentării	Nr. de ore
1.	Probleme ale teoriei generale a dreptului și ale sistemului științelor juridice	Seminar interactiv cu desfășurarea dezbaterilor	2
2.	Metodele științifice de cercetarea a fenomenului juridic	Seminar de cercetare	2
3.	Dimensiunea istorică a dreptului	Seminar interactiv	2
4.	Conceptul dreptului	Seminar interactiv cu prezentarea referatelor	4
5.	Tipologia dreptului	Seminar interactiv cu desf. dezbaterilor	2
6.	Dreptul și statul	Seminar interactiv cu desf. dezbaterilor	2
7.	Principiile dreptului	Seminar interactiv cu examinarea studiului de caz	2
8.	Funcțiile dreptului	Seminar interactiv cu desf. dezbaterilor	2
9.	Dreptul în sistemul normativ social	Seminar interactiv cu desf. dezbaterilor	2
10.	Norma juridică	Seminar interactiv cu desf. dezbaterilor	4
11.	Sistemul dreptului	Seminar interactiv cu desf. dezbaterilor	2
12.	Izvoarele dreptului	Seminar interactiv cu desf. dezbaterilor	2
13.	Raportul juridic	Seminar interactiv cu desf. dezbaterilor	2
14.	Tehnica elaborării normelor juridice	Seminar interactiv cu desf. dezbaterilor	4
15.	Tehnica realizării dreptului	Seminar interactiv cu desf. dezbaterilor	2
16.	Tehnica interpretării inormelor juridice	Seminar interactiv cu desf. dezbaterilor	2
17.	Legalitatea, ordinea de drept și disciplina în societate	Seminar interactiv cu desf. dezbaterilor	2
18.	Teoria răspunderii juridice	Seminar interactiv cu desf. dezbaterilor	2
19.	Conștiința și cultura juridică	Seminar interactiv cu desf. dezbaterilor	2
TOTAL:			44

**DISTRIBUIREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE TIPURI DE ACTIVITĂȚI (secția cu
(frecvență redusă)**

Nr. d/o	Denumirea temei	Repartizarea orelor conform planului de studiu			
		Total ore contact	prelegeri	seminare	Lucru Individ.
1.	Sistemul științelor juridice. Metodologia dreptului.	4	2	2	10
2.	Conceptul dreptului. Statul și dreptul.	4	2	2	22
3.	Principiile, funcțiile și izvoarele dreptului.	4	2	2	14
4.	Dreptul în sistemul reglementărilor sociale. Norma juridică.	6	4	2	20
5.	Raportul juridic	4	2	2	14
6.	Tehnica elaborării dreptului	3	2	1	15
7.	Tehnica realizării dreptului	3	2	1	11
8.	Tehnica interpretării normelor juridice	4	2	2	10
9.	Conștiința, legalitatea și răspunderea juridică	4	2	2	16
10.	Panorama sistemelor juridice contemporane. Principalele școli și curente în gândirea juridică.	2	2	-	12
	TOTAL:	38	22	16	142

TOTAL ORE: 180
TOTAL CREDITE ECTS 6

Evaluarea curentă: Testare – 2
Lucrare de domiciliu - 1
Evaluarea finală: Examen în scris

BLOCURI DE CONȚINUT

Tema nr. 1. Probleme ale teoriei generale a dreptului și ale sistemului științelor juridice

Considerații privind rolul științei . Cunoaștere și limbaj în științele juridice. Sistemul științelor juridice (dreptului). Caracteristica generală a T.G.D. ca știință și disciplină didactică. Obiectul de studiu al T.G.D. Rolul și locul T.G.D. în sistemul științei dreptului. Obiectul de studiu al T.G.D. Raporturile T.G.D. cu alte științe, Funcțiile Teoriei generale a dreptului. Rolul și importanța juristului în societate.

Tema nr. 2. Cercetarea științifică a fenomenului juridic

Conceptul de metodă și metodologie juridică. Istoria și importanța metodologiei în studierea dreptului. Metode și tehnici de reflectare în științele juridice. Metodologia ca temei de reflectare în doctrină. Metodele de cercetare a fenomenului juridic

Tema nr. 3. Dimensiunea istorică a dreptului

Originea dreptului. Ceata primitivă. Organizarea matriarhală. Organizarea patriarhală. Persistența structurilor gentilico-tribale. Primele legiuiri (monumente legislative). Panorama

gândirii juridice. Momente din istoria gândirii juridice. Școala dreptului natural. Școala istorică a dreptului. Școala raționalistă a dreptului. Școala realistă a dreptului. Școala sociologică sau pozitivistă a dreptului. Teoria normativistă a dreptului. Teoria psihologică a dreptului. Existențialismul juridic

Tema nr. 4. Locul și rolul dreptului în societate

Dreptul – instituție și concept. Panorama complexă a dreptului. Dimensiunea socială a dreptului. Dreptul și realitatea juridică a relațiilor sociale. Particularitățile generale și speciale ale dreptului. Factorii de configurare a dreptului. Esența, conținutul și forma dreptului. Scop, ideal și funcție în drept. Identitatea dreptului reflectat în definiții. Definiții ale dreptului obiectiv sub influența moralei, religiei, principiilor de libertate și egalitate. Definiția dreptului conform izvoarelor. Definiția dreptului din punct de vedere formal. Definiția normativistă a dreptului

Tema nr. 5. Tipologia dreptului

Problemele tipologiei dreptului. Unele viziuni cu privire la tipizarea dreptului. Gruparea dreptului în tipuri istorice de drept. Panorama marilor sisteme (familii) de drept în epoca modernă și contemporană. Criterii de clasificare. Familia juridică romano-germanică. Familia juridică de drept comun. Dreptul latino-american. Dreptul scandinav. Dreptul musulman (islamic). Dreptul hindușilor. Dreptul obișnuielnic

Tema nr.6. Dreptul și statul

Conceptul statului (caracteristicile sale esențiale). Mecanismul de stat și organizarea politică a societății. Conceptul și elementele formei de stat. Forma de guvernământ. Structura de stat. Regimul politic al statului. Scopul, sarcinile și funcțiile statului. Scopul statului. Sarcinile statului. Funcțiile statului. Corelația stat-drept în doctrina contemporană. Corelația ideologie, doctrină, politică, stat și drept. Statul de drept: percepții și principii. Conceptul stat de drept. Principiile statului de drept. Trăsăturile definiției ale statului de drept

Tema nr. 7. Principiile dreptului

Noțiunea de principii generale ale dreptului. Clasificarea principiilor dreptului. Prezentarea analitică a principiilor generale ale dreptului. Principiile ramurilor dreptului

Tema nr. 8. Funcțiile dreptului

Noțiunea de funcții ale dreptului. Prezentarea analitică a funcțiilor dreptului. Considerații privind funcțiile unor ramuri ale dreptului

Tema nr. 9. Dreptul în sistemul normativ social

Norma și societatea. Sistemul normelor din societate. Norme sociale și norme tehnice. Principalele tipuri de norme sociale din perspectiva juridică

Tema nr. 10. Norma juridică

Conceptul de normă juridică și trăsăturile ei. Structura normei juridice. Clasificarea normelor juridice. Acțiunea normei juridice. Specificul normelor juridice din cele mai importante ramuri de drept

Tema nr.11. Constituirea normelor juridice în sistem (sistemul dreptului)

Conceptul sistemului de drept. Primele diviziuni ale dreptului. Drept public și drept privat. Dreptul intern și dreptul internațional. Criterii de delimitare a dreptului în ramuri și instituții juridice. Ramura de drept și instituțiile juridice. Ramurile dreptului contemporan și ale dreptului Republicii Moldova

Tema nr.12. Izvoarele dreptului

Conceptul de izvor al dreptului. Clasificarea izvoarelor formale ale dreptului. Obiceiul juridic (cutuma). Actul normativ. Legea și celelalte acte normative. Alte izvoare ale dreptului. Practica judecătorească și precedentul judiciar. Contractul normativ. Doctrina juridică – izvor de drept. Izvoarele principalelor ramuri de drept

Tema nr.13. Raportul juridic în teoria dreptului

Conceptul raportului juridic. Faptul juridic. Actul juridic. Elementele de structură ale raportului juridic. Particularități ale raporturilor juridice de ramură. Specificul raportului juridic de constrângere

Tema nr.14. Teoria elaborării normelor juridice

Tehnica juridică și tehnica legislativă. Conceptul de tehnică juridică. Concepte și procedee de tehnică legislativă. Principiile (cerințele) procesului de elaborare a dreptului. Părțile constitutive și structura internă a actelor normative. Stilul și limbajul actelor normative. Tehnica sistematizării actelor normative. Sistemul dreptului. Sistemul și sistematizarea actelor normative. Incorporarea. Codificarea

Tema nr.15. Teoria realizării dreptului

Conceptul realizării dreptului. Formele realizării dreptului. Realizarea dreptului prin activitatea de executare și respectare. Aplicarea dreptului de către organele competente. Deosebiri dintre activitatea normativă și cea de aplicare a dreptului. Clasificarea actelor de aplicare. Fazele procesului de aplicare a dreptului. Lacunele în drept. Analogia legii și analogia dreptului. Lacunele în drept. Analogia legii și analogia dreptului

Tema nr.16. Teoria interpretării normelor juridice

Considerațiuni generale privind noțiunea, necesitatea, obiectul și scopul interpretării. Sursele interpretării juridice. Formele de interpretare a normelor de drept. Interpretarea oficială. Interpretarea neoficială. Metodele de interpretare a normelor juridice. Rezultatele (limitele) interpretării normelor juridice. Litera și spiritul legii. Abuzul de drept și fraudă de drept

Tema nr.17. Legalitatea și ordinea de drept

Legalitatea în statul de drept. Cerințele fundamentale ale legalității. Conceptul de ordine de drept. Garanțiile legalității și ale ordinii de drept

Tema nr.18. Teoria răspunderii juridice

Conceptul răspunderii juridice. Coraportul dintre responsabilitatea și răspunderea juridică. Principiile răspunderii juridice. Funcțiile răspunderii juridice. Temeiul și condițiile răspunderii juridice. Formele răspunderii juridice

Tema nr.19. Conștiința și cultura juridică

Conceptul conștiinței juridice. Elementele, funcțiile și conținutul conștiinței juridice. Noțiuni generale despre cultura și educația juridică

TEMATICA SEMINARIILOR

(sectia zi)

**TEMA: nr. 1. Probleme ale teoriei generale a dreptului și ale sistemului științelor juridice
(2ore)**

PROBLEME:

1. Considerații generale privind știința dreptului

- Teoria Generală a Dreptului în sistemul științelor juridice.
2. Obiectul de studiu al Teoriei generale a dreptului
  3. Teoria generală a dreptului ca știință și disciplină didactică.

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Negru B., Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, 2006.
Huma Ioan, Introducere în studiul dreptului, Iași, 1993.
Ceterchi I., Craiovan I., Introducere în teoria generală a dreptului, București, 1996.
Ciobanu D., Introducere în studiul dreptului, București, 1993.
Popescu A., Teoria dreptului, București, 1999.
Popa N., Teoria generală a dreptului, București, 2002.

**TEMA: nr.2. Metodele științifice de cercetarea a fenomenului juridic
(Seminar de cercetare)
(2 ore)**

Probleme:

1. Conceptul de metodă și metodologie juridică.
2. Istoria și importanța metodologiei în studierea dreptului.
3. Metode și tehnici de reflectare în științele juridice.
4. Metodologia ca temei de reflectare în doctrină.
5. Metodele de cercetare a fenomenului juridic

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Negru B., Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, 2006.
Zlătescu I., Relațiile metodei comparative în studiul dreptului. Studii de drept românesc, 1998 N.1.
Popescu S., Răducanu Augustin, Problemele actuale ale metodologiei juridice. Ed. Științifică și enciclopedică. București, 1979.

**TEMA: nr. 3. Dimensiunea istorică a dreptului
(2ore)**

Probleme:

1. Originea dreptului.
2. Primele legiuri (monumente legislative).
3. Momente din istoria gândirii juridice.
  - a) Școala dreptului natural.
  - b) Școala istorică a dreptului.
  - c) Școala raționalistă a dreptului.
  - d) Școala realistă a dreptului.
  - e) Școala sociologică sau pozitivistă a dreptului.
  - f) Teoria normativistă a dreptului.
  - g) Teoria psihologică a dreptului.
  - h) Existențialismul juridic

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Negru B., Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, 2006.

Ceterchi I., Teoria generală a statului și dreptului. București, 1989.
Aristotel. Politica. București, 1996.
Федоров И. Г., Общая теория государства и права. Кишинев, 1998.

TEMA: nr. 4. Conceptul dreptului
(seminar de cercetare)
(4 ore)

Probleme:

1. Dreptul – instituție și concept.
2. Panorama complexă a dreptului.
3. Dimensiunea socială a dreptului.
4. Factorii de configurare a dreptului.
5. Esența, conținutul și forma dreptului.

BIBLIOGRAFIE:

Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Negru B., Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, 2006.
Craiovan Ion, Finalitățile dreptului. București, Ed. Continent, 1995.
Mihai Gh., Motica R., Fundamentele dreptului. Ed. Optima, București, 1999.
Ceterchi I., Craiovan, I., Introducere în teoria generală a dreptului, București, 1996.
Vrabie Gh., Popescu S., Teoria generală a dreptului. București, 1993.
Марченко, М., Общая теория государства и права, Москва, 1998.

TEMA: nr. 5. Tipologia dreptului
(seminar de cercetare)
(2 ore)

Probleme:

1. Problemele tipologiei dreptului.
2. Gruparea dreptului în tipuri istorice de drept.
3. Panorama marilor sisteme (familii) de drept în epoca modernă și contemporană.
  - a) Familia juridică romano-germanică.
  - b) Familia juridică de drept comun.
  - c) Dreptul latino-american.
  - d) Dreptul scandinav.
  - e) Dreptul musulman (islamic).
  - c) Dreptul hindușilor.
  - d) Dreptul obișnuielnic

BIBLIOGRAFIE:

Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Negru B., Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, 2006.
Eliade M., Istoria credințelor și ideilor religioase. Vol.II, Chișinău, Ed. Universitas, 1992.
Georgescu D., Marii filosofi ai lumii. București, 1995.
Năstase A., Drepturile omului, religie la sfârșitul de secol. București, 1992.

TEMA: nr. 6. Dreptul și statul
(2 ore)

Probleme:

1. Conceptul statului
2. Mecanismul de stat și organizarea politică a societății.

3. Conceptul și elementele formei de stat.
4. Trăsăturile definiției ale statului de drept

BIBLIOGRAFIE:

Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Negru B., Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, 2006.
Vrabie Gh., Popescu S., Teoria generală a dreptului. București, 1993.
Huma Ioan, Întroducere în studiul dreptului. Iași, 1993.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2008.
Bogoș Gh., Teoria generală a dreptului. 1996.

**TEMA: nr. 7. Principiile dreptului
(2 ore)**

Probleme:

1. Noțiunea de principii generale ale dreptului.
2. Clasificarea principiilor dreptului.
3. Prezentarea analitică a principiilor generale ale dreptului.
4. Principiile ramurilor dreptului

BIBLIOGRAFIE:

Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Negru B., Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, 2006.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Vrabie Gh., Popescu S., Teoria generală a dreptului. București, 1993.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 1996.
Popescu A., Teoria dreptului, București, 1999.

**Tema nr. 8. Funcțiile dreptului
(2 ore)**

Probleme:

1. Noțiunea de funcții ale dreptului.
2. Prezentarea analitică a funcțiilor dreptului.
3. Considerații privind funcțiile unor ramuri ale dreptului

BIBLIOGRAFIE:

Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Negru B., Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, 2006.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Vrabie Gh., Popescu S., Teoria generală a dreptului. București, 1993.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 1996.
Popescu A., Teoria dreptului, București, 1999.

**Tema nr. 9. Dreptul în sistemul normativ social
(seminar-conferință)
(2 ore)**

Probleme:

1. Norma și societatea.
2. Sistemul normelor din societate.

3. Norme sociale și norme tehnice.
4. Principalele tipuri de norme sociale din perspectiva juridică

BIBLIOGRAFIE:

Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Negru B., Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, 2006.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Vrabie Gh., Popescu S., Teoria generală a dreptului. București, 1993.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 1996.
Popescu A., Teoria dreptului, București, 1999.

Tema nr. 10. Norma juridică (4 ore)

Probleme:

1. Conceptul de normă juridică și trăsăturile ei.
2. Structura normei juridice.
3. Clasificarea normelor juridice.
4. Acțiunea normei juridice.

BIBLIOGRAFIE:

Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Negru B., Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, 2006.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Vrabie Gh., Popescu S., Teoria generală a dreptului. București, 1993.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2009.
Popescu A., Teoria dreptului, București, 1999.

TEMA: nr. 11. Sistemul dreptului (2 ore)

Probleme:

1. Noțiunea de sistem al dreptului. Corelația cu sistemul actelor normative și sistemul juridic.
2. Criteriile de constituire a sistemului dreptului.
3. Elementele sistemului dreptului.
4. Diviziunea dreptului în drept public și drept privat, drept material și drept procesual.

BIBLIOGRAFIE:

Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Negru B., Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, 2006.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2009.
Negru, B., Cojocar, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 1996.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009

TEMA: nr. 12. Izvoarele dreptului (2 ore)

Probleme:

1. Considerații generale referitor la izvoarele dreptului. Izvoarele materiale și izvoarele formale.
2. Obiectul juridic.
3. Doctrina.

4. Precedentul judiciar.
5. Contractul normativ.
6. Actul normativ

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Negru B., Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, 2006.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2009.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 1996.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009

**Tema nr.13. Raportul juridic
(2 ore)**

Probleme:

1. Conceptul și principiile de apariție a raportului juridic.
2. Trăsăturile raportului juridic.
3. Structura raportului juridic.
4. Faptul juridic.

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Negru B., Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, 2006.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2009.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 1996.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009

**TEMA: nr. 14. Tehnica elaborării dreptului
(4 ore)**

Probleme:

1. Conceptul de tehnică juridică.
2. Principiile procesului de elaborare a dreptului.
3. Etapele procesului de elaborare a dreptului.
4. Structura actului normativ.
5. Părțile constitutive ale actului normativ.
6. Tehnica sistematizării actelor normative.

BIBLIOGRAFIE.

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Negru B., Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, 2006.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2009.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 1996.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Naschitz, A., Teoria și practica în procesul de creare a dreptului, Ed. Academiei, București, 1969.
Zlătescu, V., D., Introducere în logistica formală, 1995.
Mrejeru, I., Tehnica legislativă, Ed. Academiei, 1979.
LEGEA REPUBLICII MOLDOVA privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale Nr.317-XV din 18.07.2003
LEGEA REPUBLICII MOLDOVA privind actele legislative N 780-XV din 27.12.2001
Monitorul Oficial al R.Moldova N 36-38 din 14.03.2002

TEMA: nr. 15. Tehnica realizării dreptului
(2 ore)

Probleme:

1. Conceptul și formele realizării dreptului..
2. Coraportul dintre activitatea normativă și activitatea de aplicare a dreptului..
3. Lacunele în drept. Analogia legii și analogia dreptului.

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București , 2008.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Popescu, A., Teoria dreptului, București, 1999
Demeter, I., Aplicarea dreptului în teoria generală a dreptului. București, 1998..
Deleanu, I., Prezumțiile în drept, Ed. Dacia, Cluj, 1981.
Лазарев, В., Общая теория права и государства, Москва, 1997.

TEMA: nr: 16. Tehnica interpretării normelor juridice
(2 ore)

Probleme:

1. Noțiunea și scopul interpretării normelor juridice.
2. Formele de interpretare a normelor juridice.
3. Metodele de interpretare a normelor juridice.
4. Rezultatele (limitele) interpretării normelor juridice.

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București , 2008.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004
Popescu, A., Teoria dreptului, București, 1999.
Dobrinescu, I., Introducere în logica juridică, București, 1996.
Eremia, C., Interpretarea juridică, Ed.ALL, 1998.
Dvoracek, M., Teoria generală a dreptului, Ed. Fundației CHEMAREA, Iași, 1996.
Черданцев, А., Реализация права и свободы толкования, Свердловск, 1990.

TEMA: nr. 17. Legalitatea, ordinea de drept și disciplina în societate
(2 ore)

Probleme:

1. Legalitatea în statul de drept.
2. Cerințele fundamentale ale legalității.
3. Conceptul de ordine de drept.
4. Garanțiile legalității și ale ordinii de drept

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București , 2008.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006

Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.

Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009

**TEMA: nr. 18. Teoria răspunderii juridice
(2 ore)**

Probleme:

1. Conceptul răspunderii juridice.
2. Principiile răspunderii juridice.
3. Condițiile răspunderii juridice.
4. Formele răspunderii juridice.

BIBLIOGRAFIE:

Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.

Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2008.

Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006

Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.

Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009

Molaurie, Philippe, Antologia gândirii juridice, București, 1999.

Florea, M., Responsabilitatea acțiunii sociale, Ed. Științifică, București, 1976.

Baciu, R., Răspunderea civilă delictuală pentru prejudiciile cauzate de fapta lucrului, Lumina Lex, București, 2000.

Romoșan, I., Vinovăția în dreptul civil român. ALL. Beck, București, 2000.

Mihai, Gh., Fundamentele dreptului. Argumentele și interpretarea în drept, Lumina Lex, București, 1999.

Марченко, М., Общая теория государства и права, Москва, 1998.

**TEMA : nr. 19. Conștiința și cultura juridică
(2 ore)**

Probleme:

1. Conceptul conștiinței juridice.
2. Elementele, funcțiile și conținutul conștiinței juridice.
3. Noțiuni generale despre cultura și educația juridică

BIBLIOGRAFIE:

Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.

Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2008.

Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006

Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.

Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009

**TEMATICA SEMINARELOR
(învățământ cu frecvență redusă)**

**TEMA: nr. 1. SISTEMUL ȘTIINȚELOR JURIDICE. METODELE DE CERCETARE
ȘTIINȚIFICĂ A FENOMENULUI JURIDIC.**

(2ore)

PROBLEME:

1. Considerații generale privind știința dreptului
Teoria Generală a Dreptului în sistemul științelor juridice.
2. Obiectul de studiu al Teoriei generale a dreptului

Teoria generală a dreptului ca știință și disciplină didactică.

3. Metodologia Teoriei generale a dreptului.

- a) Metoda logică
- b) Metoda istorică
- c) Metoda comparativă
- d) Metoda sociologică
- e) Metoda cantitativă.

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2008.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Ceterchi I., Craiovan I., Introducere în teoria generală a dreptului, București, 1996.
Ciobanu D., Introducere în studiul dreptului, București, 1993.
Popescu A., Teoria dreptului, București, 1999.
Zlătescu I., Relațiile metodei comparative în studiul dreptului. Studii de drept românesc, 1998 N.1.
Popescu S., Răducanu Augustin, Problemele actuale ale metodologiei juridice. Ed. Științifică și enciclopedică. București, 1979.

Tema: 2. CONCEPTUL DREPTULUI ȘI STATULUI.

(2 ore)

Probleme:

1. Conceptul dreptului ca fenomen social. Panorama complexă a dreptului.
2. Conceptul și caracteristicile statului.
3. Esența, conținutul și forma dreptului și statului.
4. Teorii privind originea și esența statului și dreptului.

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2008.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Ceterchi I., Craiovan, I., Introducere în teoria generală a dreptului, București, 1996.
Djuvara M., Teoria generală a dreptului, (Enciclopedie juridică), București, 1995.
Vrabie G., Popescu, S., Teoria generală a dreptului, București, 1993.
Văllimărescu A., Tratat de enciclopedie a dreptului, București, 1999.
Hart H.L., conceptul de drept. Chișinău, Ed. Sigma, 1999.
Craiovan I., Finalitățile dreptului. București, Ed. Continent, 1995.

Tema: 3. PRINCIPIILE, FUNCȚIILE ȘI IZVOARELE DREPTULUI

(2 ore)

Probleme:

1. Noțiunea și prezentarea analitică a principiilor dreptului
2. Noțiunea și prezentarea analitică a funcțiilor dreptului.
3. Conceptul de izvor al dreptului. Izvoare materiale și izvoare formale.
4. Caracteristica izvoarelor dreptului Republicii Moldova.

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București , 2008.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Craiovan Ion, Finalitățile dreptului. București, Ed. Continent, 1995.
Mihai Gh., Motica R., Fundamentele dreptului. Ed. Optima, București, 1999.
Ceterchi I., Craiovan, I., Introducere în teoria generală a dreptului, București, 1996.
Vrabie Gh., Popescu S., Teoria generală a dreptului. București, 1993.
Lupu, Gh., Avornic, Gh., Teoria generală a dreptului , Chișinău, 1997.
Марченко, М., Общая теория государства и права, Москва, 1998

Tema: 4. DREPTUL ÎN SISTEMUL REGLEMENTĂRILOR SOCIALE (2 ore)

Probleme:

1. Sistemul normelor din societate. Concept și clasificare.
2. Dreptul și normele sociale nejuridice.
3. Norma juridică. Structura și clasificarea.

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București , 2008.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Eliade M., Istoria credințelor și ideilor religioase. Vol.II, Chișinău, Ed. Universitas, 1992.
Georgescu D., Marii filosofi ai lumii. București, 1995.
Năstase A., Drepturile omului, religie la sfârșitul de secol. București, 1992.
Banciu I., Controlul social și sancțiuni sociale, Ed. Hiperion, 1992.
Марченко, М., Общая теория государства и права, Москва, 1998.
Лазарев, В., Общая теория права и государства, Москва, 1997.

Tema: 5. RAPORUL JURIDIC. (2 ore)

Probleme:

1. Conceptul și principiile de apariție a raportului juridic.
2. Trăsăturile raportului juridic.
3. Structura raportului juridic.
4. Subiectele raportului juridic. Subiectele individuale și subiecte colective.
5. Conținutul raportului juridic. Dreptul subiectiv și obligația juridică ca elemente ale raportului juridic.
6. Obiectul raportului juridic.
7. Faptul juridic. Acțiunea, evenimentele și actele juridice.

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București , 2008.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.

Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Djurava M., Teoria generală a dreptului. Drept rațional, izvoarele și dreptul pozitiv. București, 1995.
Ceterchi, I., Craiovan, I., Introducere în teoria generală a dreptului, București, 1996. Lupu, Gh., Popescu, A., Teoria dreptului, București, 1999.
Bogoși Gh., Teoria generală a dreptului. 1996.
Марченко, М., Общая теория государства и права, Москва, 1998.

Tema: 6. TEHNICA ELABORĂRII ȘI REALIZĂRII DREPTULUI (2 ore)

Probleme:

1. Conceptul de tehnică juridică.
2. Principiile și etapele procesului de elaborare a dreptului.
3. Actul normativ, structura și părțile constitutive.
4. Tehnica sistematizării actelor normative.
5. Realizarea și aplicarea dreptului. Lacunele în drept.

BIBLIOGRAFIE.

Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2008.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Craiovan, Ioan, Teoria generală a dreptului, București, 1997.
Djuvara, M., Teoria generală a dreptului, (Enciclopedia juridică), București, 1995.
Dogaru, I., Elemente de teorie generală a dreptului, Craiova, 1994.
Popescu, A., Teoria dreptului, București, 1999.
Naschitz, A., Teoria și practica în procesul de creare a dreptului, Ed. Academiei, București, 1969.
Zlătescu, V., D., Introducere în logica formală, 1995.
Mrejeru, I., Tehnica legislativă, Ed. Academiei, 1979.

TEMA: 7 TEHNICA INTERPRETĂRII NORMELOR JURIDICE. (2 ore)

Probleme:

1. Noțiunea și scopul interpretării normelor juridice.
2. Formele de interpretare a normelor juridice.
3. Metodele de interpretare a normelor juridice.
4. Rezultatele (limitele) interpretării normelor juridice.

BIBLIOGRAFIE:

Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2008.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Dobrinescu, I., Introducere în logica juridică, București, 1996.
Eremia, C., Interpretarea juridică, Ed. ALL, 1998.
Dvoracek, M., Teoria generală a dreptului, Ed. Fundației CEMAREA, Iași, 1996.
Черданцев, А., Реализация права и свободы толкования, Свердловск, 1990.

Tema: 8. TEORIA RĂSPUNDERII JURIDICE
(2 ore)

Probleme:

1. Noțiune răspunderii juridice.
2. Principiile răspunderii juridice.
3. Condițiile răspunderii juridice.
4. Formele răspunderii juridice.

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2008.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Djuvara, M., Teoria generală a dreptului, (Enciclopedia juridică), București, 1995.
Popescu, A., Teoria dreptului, București, 1999.
Molaurie, Philippe, Antologia gândirii juridice, București, 1999.
Florea, M., Responsabilitatea acțiunii sociale, Ed. Științifică, București, 1976.
Baciu, R., Răspunderea civilă delictuală pentru prejudiciile cauzate de fapta lucrului, Lumina Lex, București, 2000.
Romoșan, I., Vinovăția în dreptul civil român. ALL. Beck, București, 2000.
Mihai, Gh., Fundamentele dreptului. Argumentele și interpretarea în drept, Lumina Lex, București, 1999.
Марченко, М., Общая теория государства и права, Москва, 1998.

TEMA : 9. PRINCIPIILE ȘCOLII ȘI CURENTE ÎN GÂNDIREA JURIDICĂ.
(seminar de cercetare)
(2 ore)

Tematica referatelor:

1. Fenomenul dreptului în lumea unor teorii juridice.
2. Teoria dreptului natural.
3. Școala istorică a dreptului.
4. Teorii sociologice a dreptului.
5. Teoria normativă.
6. Teoria existențialismului juridic.

BIBLIOGRAFIE:

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2008.
Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006
Avornic N., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2004.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2009
Humă, Ioan, Introducere în teoria dreptului, Iași, 1993
Ursan, I., Principalele școli de drept în gândirea juridică, Chișinău, 1998.
Марченко, М., Общая теория государства и права, Москва, 1998.

STRATEGII DE EVALUARE

Evaluarea curentă și finală: testul și examenul

Conform actelor normative ale Republicii Moldova care reglementează procesul de studiu în învățământul universitar, studentul este supus examinării. În acest sens, cadrele didactice folosesc mai multe forme de evaluare academică a cunoștințelor acumulate de discipolii lor pe parcursul anului de studii. Atât testările, cât și examenele cer de la studenți o pregătire sistematică, minuțioasă și oportună. Cele mai răspândite forme de evaluare a cunoștințelor studenților sunt: testul și examenul.

Testul la T.G.D., realizat în formă scrisă sau orală, presupune verificarea cunoștințelor pe module (blocuri) didactice, care sunt însușite de studenți într-o scurtă perioadă de timp. Periodicitatea testărilor depinde de numărul orelor de curs. Cadrul didactic indică din timp temele și subiectele pentru testare.

Examenul la T.G.D. se susține după studierea întregului curs. Examenul este realizat în baza biletelor, în scris sau verbal. Subiectele pentru evaluarea examinațională le sunt oferite studenților fie la începutul cursului, fie cu cel puțin o lună înainte sesiunii. Cunoștințele se apreciază în baza sistemului de 10 puncte. În timpul pregătirii pentru răspunsul la examen, studenții pot să folosească de programul cursului. Nota Bene! De regulă, nota finală constituie media reușitei studentului pe parcursul perioadei studiului Teoriei Generale a Dreptului și este compusă din : media reușitei la seminare; media notelor la testările curente; nota de examen și coeficientul frecvenței la orele teoretice și practice ale cursului. La evaluarea finală se ține cont și de calitatea conspectelor.

Algoritmul calculării notei la examen.

Pentru un scor total de 100%, răspunsul la prima întrebare teoretică va constitui 30%, la a doua întrebare teoretică – 30 %, la a treia întrebare care vizează analiza unei școli sau curent juridic – 40 %.

- 100% - nota „zece”,
- 90% - nota „nouă”,
- 80% - nota „opt”,
- 70% - nota „șapte”,
- 60% - nota „șase”,
- 50% - nota „cinci”,
- 40% - nota „patru”,
- 30% - nota „trei”,
- 20% - nota „doi”,
- 10% - nota „unu”.

Explicarea procentajului pe parametri:

Evaluarea competențelor gnoseologice la întrebarea teoretică:

- Expunerea logică și consecventă a materialului din program – 30 %;
- Argumentarea opiniilor științifice cu referințe la operele doctrinare – 30%;
- Utilizarea propriilor argumente în baza cercetărilor individuale, cu formularea unor concluzii originale – 30%;
- Nivelul lingvistic la expunerii (utilizarea corectă a terminologiei juridice, stilul etc.) – 10%.

Evaluarea competențelor praxiologice la subiectul trei:

- Corectitudinea analizei esenței subiectului abordat – 65%;
- Argumentarea textuală a soluției obținute – 15%;
- Originalitatea analizei – 20%.

Pentru activitatea din timpul anului universitar se pot acorda puncte suplimentare. Se acordă

un punct suplimentar pentru prezență integrală la cursuri și la seminarii și pentru participarea activă la dezbaterile de la orele practice, la soluționare studiilor de caz și prezentarea referatelor problematizate.

De asemenea vor fi încurajați membrii activi ai Centrului științific studentesc „Atheneum” din cadrul Catedrei „Drept Public”, precum și participanții cu rapoarte în domeniul Teoriei generale a dreptului în cadrul Conferinței studentești anuale *Symposia Studentium*.

Tematica lucrărilor de domiciliu (pentru învățământul cu frecvență redusă)

Varianta 1.

1. Sistemul științelor dreptului.
2. Metodele de cercetare științifică a fenomenului juridic.

Varianta 2.

1. Dimensiunea socială a dreptului.
2. Dimensiunea istorică a dreptului.

Varianta 3

1. Esența, conținutul și forma dreptului.
2. Factorii de configurare a dreptului.

Varianta 4

1. Noțiunea și trăsăturile statului.
2. Forma de stat.

Varianta 5

1. Noțiunea principiilor generale ale dreptului.
2. Prezentarea analitică a principiilor dreptului.

Varianta 6

1. Noțiunea funcțiilor dreptului.
2. Prezentarea analitică a funcțiilor dreptului.

Varianta 7

1. Dreptul în sistemul normativ social.
2. Noțiunea și trăsăturile normei de drept.

Varianta 8

1. Conceptul de izvor al dreptului.
2. Actul normativ ca izvor principal al dreptului.

Varianta 9

1. Principiile procesului de elaborare a dreptului.
2. Tehnica sistematizării actelor normative.

Varianta 10

1. Formele de realizare a dreptului.
2. Realizarea dreptului prin aplicarea normelor juridice de către organele statului.

Varianta 11

1. Noțiunea și scopul interpretării normelor juridice.
2. Metodele de interpretare a normelor juridice.

Varianta 12

1. Conceptul conștiinței juridice.
2. Educarea culturii juridice.

Varianta 13

1. Premizele și trăsăturile raportului juridic.
2. Subiectele raportului juridic.

Varianta 14

1. Legalitatea în statul de drept.
2. Formele răspunderii juridice.

- Notă: Cu acordul profesorului și la prezentarea unei bibliografii suplimentare se admite un alt subiect de cercetare.
-

SUBIECTE ORIENTATIVE PENTRU EXAMENUL DE PROMOVARE

1. Considerații generale privind obiectul de studiu al teoriei generale a dreptului.
2. Locul și rolul teoriei generale a dreptului în sistemul științelor juridice.
3. Metodele cercetării științifice a fenomenului juridic.
4. Conceptul dreptului ca fenomen social.
5. Conceptul dreptului în sens obiectiv și sens subiectiv.
6. Panorama complexă a dreptului.
7. Dimensiunea socială a dreptului.
8. Premisele sociale și economice de apariție a dreptului.
9. Esența, conținutul și forma dreptului.
10. Factorii de configurare a dreptului.
11. Conceptul dreptului în viziunea diferitor școli și curente de drept.
12. Conceptul și trăsăturile caracteristice ale statului.
13. Scopul, sarcinile și funcțiile statului.
14. Conceptul aparatului (mecanismului) de stat.
15. Conceptul și clasificarea organelor de stat.
16. Teoriile privind originea și esența statului.
17. Conceptul formei de stat.
18. Conceptul formei de guvernământ.
19. Conceptul structurii de stat.
20. Conceptul regimului politic.
21. Forma de stat a Republicii Moldova.
22. Noțiunea principiilor generale ale dreptului.
23. Originea, importanța teoretică și practică a studierii principiilor generale ale dreptului.
24. Prezentarea analitică a principiilor generale ale dreptului.
25. Noțiunea de funcție a dreptului.
26. Prezentarea analitică a funcțiilor dreptului.
27. Sistemul normativ social.
28. Norme sociale și norme tehnice.
29. Coraportul dintre drept și morală.
30. Noțiunea și trăsăturile normei juridice.
31. Structura logico-juridică a normei juridice.
32. Structura tehnico-juridică a normei juridice.
33. Clasificarea normelor juridice.
34. Acțiunea normei juridice în timp. Principiul neretroactivității normelor juridice.
35. Acțiunea normei juridice în spațiu. Principiul teritorialității.
36. Acțiunea normei juridice asupra persoanelor. Principiul personalității.
37. Conceptul de izvor de drept.
38. Clasificarea izvoarelor de drept.
39. Obiceiul juridic ca izvor de drept.
40. Precedentul judiciar ca izvor de drept.
41. Doctrina ca izvor de drept.
42. Contractul normativ ca izvor de drept.
43. Actul normativ ca izvor de drept.
44. Noțiunea de lege. Clasificarea legilor.
45. Actele normative subordonate legii.
46. Conceptul de tehnică juridică.
47. Conceptul de tehnică legislativă.

48. Principiile procesului de elaborare a dreptului.
49. Etapele procesului de elaborare a dreptului.
50. Părțile constitutive ale actului normativ.
51. Structura internă a actului normativ.
52. Tehnica modificării și completării actelor normative.
53. Coraportul dintre norma juridică și articolul actului normativ.
54. Tehnica sistematizării actelor normative.
55. Noțiunea de sistem al dreptului.
56. Elementele sistemului dreptului.
57. Criteriile de constituire a sistemului dreptului.
58. Diviziunea dreptului în drept public și drept privat.
59. Corelația dintre sistemul de drept, sistemul juridic și sistemul legislativ.
60. Conceptul realizării dreptului.
61. Formele de realizare a dreptului.
62. Realizarea dreptului prin activitatea de respectare și executare a normelor juridice.
63. Realizarea dreptului prin activitatea de aplicare a normelor juridice de către organele de stat competente.
64. Noțiunea și trăsăturile actului de aplicare.
65. Fazele procesului de aplicare a dreptului.
66. Lacune în drept.
67. Analogia dreptului și analogia legii.
68. Noțiunea și scopul interpretării normelor juridice.
69. Formele de interpretare a normelor juridice.
70. Metodele de interpretare ale normelor juridice.
71. Rezultatele (limitele) interpretării normelor juridice.
72. Conceptul conștiinței juridice.
73. Funcțiile conștiinței juridice.
74. Formele conștiinței juridice.
75. Conceptul culturii juridice.
76. Conceptul raportului juridic.
77. Premisele raportului juridic.
78. Trăsăturile raportului juridic.
79. Structura raportului juridic.
80. Subiectele raportului juridic.
81. Conținutul raportului juridic.
82. Obiectul raportului juridic.
83. Categoriile de raport juridic.
84. Coraportul dintre capacitatea juridică și statutul juridic al persoanei.
85. Faptele juridice.
86. Noțiunea și importanța legalității.
87. Cerințele fundamentale și garanțiile legalității.
88. Noțiunea și scopul răspunderii juridice.
89. Condițiile și temeiurile răspunderii juridice.
90. Principiile generale ale răspunderii juridice.
91. Formele (genurile) răspunderii juridice.
92. Circumstanțele care înlătură răspunderea juridică.
93. Considerații generale privind tipologia juridică.
94. Principalele sisteme juridice actuale.
95. Trăsăturile caracteristice ale familiei juridice romano-germanice.
96. Trăsăturile caracteristice ale familiei juridice anglo-saxone.
97. Fenomenul juridic în lumina adepților dreptului natural și a școlii istorice.
98. Fenomenul juridic în lumina adepților teoriei sociologice și normativiste a dreptului.

BIBLIOGRAFIE:

A. Obligatorie

- Baltag D., Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2010.
Avornic N., Tratat de teorie generală a dreptului. In 2 volume. Chișinău, 2010.
Negru, B. Teoria generală a dreptului și statului. Chisinau, 2006.
Popa, N., Teoria generală a dreptului, București, 2010.
Voicu C. Teoria generală a dreptului, București, 2010.

B. Facultativă

- Negru, B., Cojocaru, V., Tehnica legislativă, Chișinău, 2006
Boboș Gh., Teoria generală a dreptului, Cluj-Napoca, 1996.
Banciu I. D., Control social și sancțiuni sociale, Hiperion, 1992.
Baciu R., Răspunderea civilă delictuală pentru prejudiciile cauzate de fapta lucrului, Lumina Lex, București, 2000.
Ceterchi I., Craiovan I., Introducere în teoria generală a dreptului, București, 1996.
Ciobanu D., Introducere în studiul dreptului, București, 1993.
Corbian Ion, Teoria generală a dreptului, Lumina Lex, București, 2002.
Craiovan Ion, Tratat elementar de teorie generală a dreptului, All Beck, București, 2001.
Dogaru I., Elemente de teorie generală a dreptului, Craiova, 1998.
Dogaru Ion, Teoria generală a dreptului, Curs de bază, Ed. Știința, București, 1999.
Djuvara M., Teoria generală a dreptului, (Enciclopedie juridică), București, 1996.
Deleanu I., Drept constituțional și instituții politice, București, 1997.
Demeter I., Aplicarea dreptului în teoria generală a dreptului, 1997.
Deleanu I., Prezumțiile de drept, Ed. Dacia, 1981.
Dobrinescu I., Introducere în logica juridică, București, 1996.
Dvoracek, M., Teoria generală a dreptului, Ed. Fundației Chemarea, Iași, 1996.
Eremia C., Interpretarea juridică, Ed. ALL, București, 1998.
Florea M., Responsabilitatea acțiunii sociale, Ed. Științifică, București, 1976.
Huma Ioan, Introducere în studiul dreptului, Iași, 1993.
Hart H., Conceptul de drept. Ed. Sigma, 1999.
Ionescu, C., Drept constituțional și instituții politice, București, 1997.
Luburici Ioan, Teoria generală a dreptului, Oscar, București, 2002.
Mrejeru I., Tehnica legislativă, Ed. Academiei, București, 1979.
Mazilu D., Teoria generală a dreptului, All Bleck, București, 1999.
Muraru I., Drept constituțional și instituții politice, București, 1997.
Mihai, Gh., Fundamentele dreptului. Argumente și interpretare în drept, Lumina Lex, București, 1999.
Mihai, Gh., Teoria dreptului, București, 2008
Molaurie Philippe, Antologia gândirii juridice, București, 1992.
Motica Radu Ion, Teoria generală a dreptului, All Dleck, București, 2001.
Negru B., Cojocaru V., Tehnica legislativă, Chișinău, 1997.
Naschitz A., Teoria și practica în procesul de creare a dreptului, Ed., Academiei, București, 1969.
Popa Carmen, Teoria generală a dreptului, Lumina Lex, București, 2001
Popescu S., Statul de drept, București, 1998.
Popescu A., Teoria generală dreptului, București, 1999
Popescu S. Teoria generală a dreptului, lumina Lex, București, 2000.
Speranția E., Introducere în filozofia dreptului, 1946.
Ursan I., Principalele școli și curente în gândirea juridică, Chișinău, 1998.
Vrabie G., Popescu, S., Teoria generală a dreptului, București, 1993.
Voinea M., Sociologia dreptului, București, 1994.

- Romoșan I., Vinovăția în dreptul civil român, ALL Beck, București, 2000.
- Zlătescu V., D., Introducere în logistica formală, 1995.
- Zlătescu Victor Dan, Drept privat comparat, București, 1997.
- Zlătescu Victor, Relatările metodei comparative în studiul dreptului. Studiu de drept românesc, 1989, nr.1.
- Zlătescu Victor, Mari sisteme de drept în gândirea juridică, București, 1998.
- Алексеев С., Общая теория права, Учебник для вузов, Норма, Москва, 2000 г.
- Бабаев В. К., Баранов В. М., Толстых В. А., Теория права и государства в схемах и определениях., Учебное пособие, Москва, 2000 г.
- Бержел В. К., Теория права и государства, Ноте Бене, Москва, 2001 г.
- Глушенко В. В., Теория государства и права, Системно-управленческий подход, ООО НПТС Крылья, Москва, 2003 г.
- Козарев А. И., Теория государства и права, Унити, Москва, 2000 г.
- Клименко А. В., Румпина В.В., Теория государства и права, Мастерство, Москва, 2002 г.
- Косарева А. И., Теория государства и права, Унити, Москва, 2000 г.
- Комаров С., А., Теория государства и права, Москва, 2001.
- Комаров С. А., Краткий учебник для вузов, Норма, Москва, 2003 г.
- Ливс Л., Источники права, 1981.
- Лазарев В.В., Общая теория права и государства, Москва, 1997.
- Лазарев В.В., Липен С.В., Общая теория права и государства, Учебник для вузов, Спарк, Москва, 2001 г., 511 ст.
- Марченко М., Общая теория государства и права, Москва, 1998.
- Малко А.Б., Матузова Н.И., Теория государства и права, Юрист, Москва, 2001 г.
- Михаев Р.Т., Теория государства и права, Учебник для вузов, Приор, Москва, 2001 г
- Михаев Р.Т. Хрестоматия по теории государства и права, политологии, истории и политических правовых учений, Приор, Москва, 2000 г.
- Нерсесянс В. С., Общая теория права и государства, Учебник для вузов, Норма- Инфрам, 1999 г.
- Нерсесянс В. С., Проблемы теории государства и права, Норма-инфрам, 2001.
- Протасов В., Н., Теория права и государства, Москва, 2001.
- Рене Давид, Основные правовые системы современности, (сравнительное право), Москва, 1998.
- Сурих В. М., Теория государства и права, Учебник, Юридический дом «Юост», Москва, 2001 г.
- Спиридонов Л. И., Теория государства и права, Проспект, Москва, 2001 г.
- Хропанюк В. Н., Теория государства и права, С.Н., Москва, 2001 г.
- Черданцев А., Реализация права и свободы толкования, Свердловск, 1990.
- Черданцев А., Теория государства и права, Учебник для вузов, Москва, 2002.
- Unele considerații referitor la responsabilitatea și răspunderea juridică a funcționarilor publici.// Comunicare la Conferința științifică internațională “Integritatea în serviciul public: repere etice”.
- Statul și societatea în contextul integrării europene: probleme de responsabilitate și interacțiune juridică. // Materialele Conferinței științifico-practice internaționale “Dreptul național în contextul proceselor integraționiste europene”, IRIM, Chișinău, 22 decembrie 2006.
- Некоторые проблемы в изучении институты юридической ответственности// Материалы международный конференций «Теория и практика судебный экспертизы в современных условиях», Москва, Международная Юридическая Академия, 14-15 Февраля 2007 г.
- Уголовно-процесуальный Кодекс Р.Молдова – регламентация, задержания и ареста в соответсвий Европейскими стандартами.
- Unele aspecte ale evoluției reformei judiciare și de drept în R. Moldova.// Materialele conferinței științifice “Sympossia professorum”, 14-15 octombrie, 2006, ULIM.
- Unele considerații referitor la conținutul răspunderii constituționale.// Materialele conferinței științifice “Sympossia professorum”, 14-15 octombrie, 2006, ULIM.

Unele aspecte ale evoluției conceptului de răspundere socială.// Analele științifice ale Academiei “Ștefan cel Mare” a MAI R.Moldova. Ediția a VII-a, Chișinău, 2006.

Legea talionului – pedeapsă, sancțiune și principiu de răzbunare în antichitate.// Analele științifice ale Academiei “Ștefan cel Mare” a MAI R.Moldova. Ediția a VII-a, Chișinău, 2006.

Unele considerații ale evoluției conceptului răspunderii juridice în istoria gândirii politico-juridice. // Revista națională de drept, nr 1., 2007.

Abordarea științifică a conceptului răspunderii juridice în știința teoretico-juridică contemporană. // Revista națională de drept, nr.2, 2007.

Probleme metodologice ale teoriei răspunderii juridice. // Revista națională de drept, nr.4, 2007.

Dimensiunea normativ-socială a răspunderii juridice. // Revista națională de drept, nr. 5, 2007.

Unele considerații în necesitatea elaborării unei teorii științifice asupra responsabilității și răspunderii juridice.// Analele științifice ULIM.

Unele aspecte referitor la funcțiile răspunderii juridice.// Analele Academiei de Poliție (profilul Analele, 2007, Ediția VII, 2007)